

Van: Cecilia den Otter
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk:
Ons kenmerk: M2312-7119 - 24bo002567

Onderwerp: Opvolgingsonderzoek Rekenkamer
'Doorwerken aan daklozenopvang' +
afdoeningsvoorstellen moties

Datum: B&W 16 januari 2024

Aan de gemeenteraad

Onderwerp:

Opvolgingsonderzoek Rekenkamer 'Doorwerken aan daklozenopvang' en voorstel afdoening moties 'Huishoudboekje op orde, ook voor beleidskader dakloosheid' (23bb006382) en 'Sensitieve begeleiding voor dakloze LHBTQIA+'ers' (23bb006387).

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

De Rekenkamer Rotterdam publiceerde in mei 2018 het rapport 'Niet thuis geven'. Dit onderzoek liet zien dat de hulpverlening aan daklozen in de gemeente Rotterdam meerdere tekortkomingen had. In het rapport deed de Rekenkamer zeven aanbevelingen aan het gemeentebestuur voor de ondersteuning van dakloze volwassenen en jongeren. Het in oktober 2023 gepubliceerde opvolgingsonderzoek van de Rekenkamer laat zien dat nagenoeg alle aanbevelingen in beleid zijn geland en zijn uitgevoerd. Dit onderstreept het belang dat wij als college hebben gehecht aan het rekenkameronderzoek en de aandacht die het heeft gehad in de eigen organisatie en bij partners.

Tevens is tijdens de bespreking van het plan van aanpak "Op weg naar herstel en een thuis" in de gemeenteraad op 28 september 2023 de motie 'Huishoudboekje op orde, ook voor beleidskader dakloosheid' aangenomen' (23bb006382). Deze motie verzoekt het college om een financieel overzicht te verstrekken bij het plan van aanpak. Ook is de 'Sensitieve begeleiding voor dakloze LHBTQIA+'ers' (23bb006387) aangenomen. In deze brief ontvangt u voor beide moties afdoeningsvoorstellen.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Beleidsplan Heel de Stad
- Plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis 2023-2026'

Toelichting

Allereerst willen wij de Rekenkamer danken voor het uitvoeren van een opvolgingsonderzoek op hun rapport uit 2018 'Niet thuis geven'. Het rapport 'Niet thuis geven' - dat de Rekenkamer in mei 2018 publiceerde - heeft ons destijds geholpen om met extra elan aan de slag te gaan met de geconstateerde knelpunten.

Zo heeft de constatering dat er continue aandacht en inzet nodig is om de keten opvang naar het gewenste niveau te krijgen er bijvoorbeeld toe geleid dat we sindsdien standaard in de aparte ketens voor dakloze volwassenen, jongeren en gezinnen de focus hebben op in-, door- en uitstroom.

We zijn consciëntieus aan de slag gegaan met alle aanbevelingen vanaf het verschijnen van het rapport tot op de dag van vandaag. Zowel in beleid als in de uitvoering ervan en in gezamenlijkheid met de zorgaanbieders en woningcorporaties. Het opvolgingsonderzoek - waaruit blijkt dat nagenoeg alle aanbevelingen daadwerkelijk in beleid zijn geland en zijn uitgevoerd - bevestigt dit. Dit heeft er onder andere toe geleid dat de criteria voor de toegang tot de opvang zijn aangepast, er een ketenbrede aanpak tot stand is gekomen voor het tekort aan plekken voor jongeren. En ook dat inzet op preventie bij risicogroepen is versterkt en dat we aan de slag zijn gegaan met Housing First in Rotterdam.

Het opvolgingsonderzoek laat zien dat enkele aanbevelingen slechts gedeeltelijk of niet in beleid zijn beland dan wel uitgevoerd. Graag verwijzen we naar de bestuurlijke reactie zoals opgenomen in het opvolgingsonderzoek (23bb006994) voor een gedetailleerde terugkoppeling op alle aanbevelingen en conclusies. Op 31 januari 2024 zal het rapport worden besproken in de commissie Zorg, Welzijn, Cultuur en sport. De aanbevelingen uit het opvolgingsrapport zullen separaat aan uw raad ter besluitvorming worden voorgelegd.

Uiteraard is er altijd ruimte tot verbetering. In het plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis (2023-2026)' hebben we daarom de ambities en maatregelen opgenomen waar we in deze collegeperiode samen met onze partners op in zullen zetten.

Openstaande moties

Afdoeningsvoorstel motie 'Huishoudboekje op orde, ook voor beleidskader dakloosheid' – (A. Kockelkoren e.a. – Groenlinks e.a.; 23bb006382)

Tijdens de bespreking van het plan van aanpak "Op weg naar herstel en een thuis" in de gemeenteraad op 28 september 2023 is de motie 'Huishoudboekje op orde, ook voor beleidskader dakloosheid' aangenomen (23bb006382). Deze motie verzoekt het college om een financieel overzicht te verstrekken bij het plan van aanpak.

Budget

Het plan van aanpak en de uitwerking van de vier speerpunten (Huisvesting, Opvang, Preventie en Hulp, Meedoen) worden bekostigd uit de (meerjaren-) programmabegroting Zorg, Welzijn en Wijken zoals deze dit najaar is vastgesteld door de raad. Meer specifiek gaat het om het geraamde lastenbudget voor de Wmo, en de extra middelen die we vanuit het Rijk ontvangen als impuls voor de aanpak van dakloosheid (betreft bestemmingsreserve Blokhuisgelden, de extra middelen naar aanleiding van Nationaal actieplan dakloosheid en de extra middelen vanuit het landelijk Plan van Aanpak kwetsbare dakloze EU-burgers¹). In deze brief geven we een financieel overzicht van de middelen voor Zorg & Maatschappelijke Opvang.

Uitgaven

In onderstaand overzicht staan de geraamde uitgaven (veelal via subsidie) voor de komende drie jaar voor de opvang en aanpak dakloosheid.

¹ Zowel de middelen behorend bij het Nationaal Actieprogramma Dakloosheid als bij het landelijk plan van aanpak kwetsbare dakloze EU-burgers zijn nog niet zeker voor 2024 en verder

Daarnaast krijgen cliënten volgens de Wmo 2015 resultaatgerichte maatwerk ondersteuning. Dit kan een extra- of een intramuraal arrangement betreffen. Deze uitgaven zijn niet in beschouwing genomen in de tabel.

Bedragen x 1.000	2024	2025	2026
Huisvesting en toezicht	6.025	6.025	6.025
Opvangvoorzieningen	25.340	25.340	25.340
Toegang opvang	510	510	510
Toeleiding	11.268	10.509	10.335
Ondersteunende producten opvang	2.920	2.904	2.904
Totaal	46.063	45.288	45.114

De geraamde uitgaven zijn voornamelijk de reguliere uitgaven. De ambities zoals opgenomen in het plan van aanpak zijn daarin verweven, dus niet afzonderlijk zichtbaar te maken. Bovendien brengen niet alle ambities van het plan van aanpak extra kosten met zich mee, en in sommige gevallen zijn de precieze uitgaven nog niet bekend (deze zullen gaandeweg in kaart gebracht en ingepast worden).

Hieronder een korte toelichting van de in de begroting opgenomen kostenposten:

- **Huisvesting en toezicht**
Om de verblijfsduur in de opvang zo laag mogelijk te houden hebben we al geruime tijd een woonzorglandschap met allerlei soorten woonzorgvoorzieningen. Vanuit het verleden zijn er in een aantal gevallen toezeggingen gedaan aan zorgaanbieders voor het aftoppen van een onrendabele top en/of andere huisvestingslasten. Soms zijn er afspraken gemaakt met de buurt over de aanwezigheid van toezicht in de nacht. Voorzieningen met gemeenschappelijke ruimten vergen vaak toezicht vanwege de groepsdynamiek.
- **Opvangvoorzieningen**
Hieronder vallen de uitgaven voor de 24-uurs opvangvoorzieningen en de dag- en inloopvoorzieningen.
- **Toegang opvang**
Dit betreffen de kosten van de zorgaanbieder die op afroep betrokken wordt in het proces van de Wmo-adviseur van Centraal Onthaal om de precieze ondersteuningsvraag van de dakloze cliënt in kaart te krijgen.
- **Toeleiding**
In deze begrotingspost vallen de activiteiten van het toeleiden van dakloze en kwetsbare mensen naar opvang en zorg zoals veldwerk en bemoeizorg. Maar ook activiteiten gericht op werk en activering. Denk aan projecten gericht op een combinatie van leren en werken die vanuit de (dag)opvang georganiseerd worden. Ook de inzet op bankslapers valt binnen deze post.
- **Ondersteunende producten**
Dit betreft met name uitgaven voor gecontroleerde heroïneverstrekking, waarvoor we een specifieke uitkering (spuk) van het rijk ontvangen.

Hieronder geven we nog per speerpunt van het plan van aanpak een korte toelichting op de beoogde uitgaven:

- **Huisvesting**
De in het plan van aanpak opgenomen ambities voor het speerpunt 'Huisvesting' vergen vooralsnog geen extra uitgaven. De benodigde ondersteuning voor Wonen

Eerst wordt voornamelijk bekostigd met maatwerkarrangementen en dat geldt ook voor de benodigde nazorg voor de uitstroom uit een woonzorgvoorziening. Voor een passend woonzorglandschap zullen we blijven monitoren of uitbreiding en/of toevoeging van nieuwe (innovatieve) woonzorgconcepten nodig dan wel gewenst is.

- **Opvang**
Zoals eerder aangekondigd is in mei 2022 gestart met een herijkingsonderzoek naar de tarieven van de maatschappelijke opvang in Rotterdam. Dit met als doel om nieuwe, reële en objectieve tarieven voor de maatschappelijke opvang in te voeren per 1 januari 2024. De nieuwe bekostiging zal aansluiten bij de doelen van het speerpunt 'Opvang' van het plan van aanpak zoals een programmatisch aanbod gericht op activering, participatie en doorstroom. De financiële gevolgen zullen worden meegenomen bij het opstellen van de Voorjaarsnota 2024. Voor de ombouw van slaapzalen naar slaapkamers is geld gereserveerd vanuit de middelen van het Rijk voor de aanpak van dakloosheid.
- **Preventie en hulp**
Voor de aanpak bankslapers zijn extra middelen beschikbaar gemaakt in de Voorjaarsnota 2023. Deze middelen zijn in de begroting onder de post 'Toeleiding' opgenomen. Het budget daarvoor is in 2024 eenmalig wat hoger vanwege de zoektocht en mogelijke kosten voor een pand, en in de jaren daarna wat lager. Dat verklaart de afname in de begrotingspost 'Toeleiding'. De plannen voor het versterken van het perspectief van buitenslapende EU-migranten bekostigen we met middelen vanuit het Rijk. Met de afdoening van een toezegging (23bb005331) heeft u inzage gekregen in hoe wij de EUR 1,6 mln die wij van het Rijk krijgen inzetten voor dakloze EU-burgers. Voor de maatregel 'Nazorg na detentie' geldt dat we dat grotendeels regelen via de nieuwe inkoop Wmo.
- **Meedoen**
In dit speerpunt zijn de plannen voor de inloopvoorzieningen opgenomen. De kosten voor de inloopvoorzieningen zijn opgenomen onder de post 'Opvangvoorzieningen' in de begroting. De herstelacademies worden bekostigd vanuit het 1% preventiebudget vanuit Welzijn. De Individuele Plaatsing en Steun trajecten vallen niet binnen deze begroting. Deze trajecten worden gefinancierd vanuit een landelijke subsidieregeling. Het UWV beheert de middelen en betaalt de IPS-trajecten uit aan de GGZ-instelling. De overige maatregelen om de doelgroep te activeren naar werk betreffen voornamelijk de inzet van bestaande producten vanuit Werk & Inkomen.

Hiermee verzoeken wij u om de motie 'Huishoudboekje op orde, ook voor beleidskader dakloosheid' (23bb006382) als afgedaan te beschouwen.

Afdoening motie 'Sensitieve begeleiding voor dakloze LHBTQIA+'ers' – (F. Elbay – D66; 23bb006387)

Tijdens de raadsbespreking van het plan 'Op weg naar herstel een thuis 2023-2026' op 28 september 2023 is de motie van D66 aangenomen gericht op het bieden van sensitieve begeleiding voor dakloze LHBTQIA+'ers. D66 heeft het college verzocht om ervoor te zorgen dat op elke daklozenopvang ten minste één medewerker bekend is met LHBTQIA+ sensitief begeleiden aan de hand van online trainingen, webinars en e-learnings van gespecialiseerde aanbieders over deze thematiek.

In het afgelopen jaar hebben we het onderwerp LHBTQIA+ sensitief begeleiden geagendeerd in overleggen met de aanbieders binnen de ketens. Ook komend jaar zullen we met de aanbieders stil staan bij de ondersteuningsbehoefte en het (al bestaande) ondersteuningsaanbod voor deze doelgroep in Rotterdam.

Daarnaast wordt het verzoek uit de motie opgenomen in de subsidieregeling voor de maatschappelijke opvang (voor volwassenen, jongeren en gezinnen) die in het voorjaar 2024 wordt gepubliceerd. In deze regeling vragen we de aanbieders professionele en toegankelijke ondersteuning te bieden, waarbij oog is voor verschillen in cultuur, religie en seksuele geaardheid. Daarmee zorgen we ervoor dat er tenminste één medewerker bekend is met LHBTIQIA+ sensitief begeleiden op elke maatschappelijke opvanglocatie. We vragen de aanbieders er zorg voor te dragen dat zij in beleid en protocollen opnemen hoe inclusiviteit en diversiteit onderdeel uitmaken van het werk, en hoe cultuur sensitief wordt gewerkt. De subsidieregeling heeft betrekking op het jaar 2025.

Hiermee verzoeken wij u om de motie 'Sensitieve begeleiding voor dakloze LHBTQIA+'ers' (23bb006387) als afgedaan te beschouwen.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

J.H. Meijer, l.s.

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage 1: Rekenkamer onderzoek